

2. Goujard C. Profiles in mobile journalism: Bringing #mojo into the newsroom / International Journalist Network [Electronic resource]. URL: <https://ijnet.org/en/story/profiles-mobile-journalism-bringing-mojo-newsroom> (date of access: 05.03.2020).
3. Horrocks S. iPhone Filmmaker Lands His Own BBC Series // Mobile motion [Electronic resource]. URL: <https://momofilmfest.com/iphone-filmmaker-bbc-series/>. (date of access: 11.04.2020).
4. Levinson P. Cellphone. The story of the world's most mobile medium and How it has transformed everything! 2004.
5. Mobile communication and society: a global perspective / Ed. by M. Castells, M. Fernandez-Ardevol, J. Linchuan Qui, A. Sey. 2007.
6. Quinn S. MoJo – Mobile Journalism in the Asian Region [Electronic resource]. URL: https://azargh.farhang.gov.ir/ershad_content/Media/image/2012/02/175366_orig.pdf (date of access: 04.12.2019)
7. Shifts for 2020: Multisensory Multipliers. [Electronic resource]. URL: <https://www.facebook.com/business/news/insights/shifts-for-2020-multisensory-multipliers>

УДК 070:378.14

Іванова Т.В.

доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальних комунікацій

БАЛАНС, ЧИ ЗАВЖДИ ЦЕ 50/50? АБО МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ В ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ЖУРНАЛІСТІВ

Чому саме ця тематика є актуальною для підготовки журналіста майбутнього? Науковці та практики багато пишуть про журналіста нового типу, який працює в еру пост журналістики. Але, яким має бути викладач, вчитель майбутніх журналістів? Ким він має бути більше...теоретиком чи практиком? Досліджуючи це питання, ми дозволили собі звернутися до моделі балансу лідерських та професійних якостей Р. Ділтса та перекласти її на діяльність викладача [1].

Згідно з цією моделлю, лідери організацій або процесів (а наш викладач, звичайно, є лідером освітнього середовища), зазвичай не зовсім пропорційно розподіляють свої функції управління процесами. Наслідком цього є неефективність діяльності системи. Отже, якщо «колесо» лідерських якостей (а в нашому випадку, це якості: викладач-лектор-лідер) занадто велике – ми маємо справу з викладачем патерналістського типу. Лекції/семінари, теорія/опитування – все спрямовано на задіяність мисленнєвих процесів студентів так званого нижчого рівня (Б. Блум): «як трактується поняття?...», «у якому році народився?...», «у якому місті відбулося...?» Що надасть таке навчання студентові, представнику покоління центеніалів, у якого домінує мотивація: «де і як я зможу використати ці знання?». Майже нічого. Слушною є думка Олени Цинтіли, про те що «сьогодні випускник журфаку справді не готовий до реальної роботи». Тобто для підготовки сучасного журналіста потрібен викладач-практик?

І згідно з моделлю Р. Ділтса «колесо» його організаційно-лідерських якостей має бути значно меншим в порівнянні з «колесом» суто професійно-технічних знань? І цей підхід також потребує дискусії. В цього викладача дуже багато досвіду, але замало педагогічних та методичних навичок. Може він і рефлексує свій досвід, але не може цю рефлексію передати, проаналізувати, узагальнити. Студентам такий викладач просто передає набір технічних/механічних навичок, типу «роби, як я». І зазвичай його студенти не зовсім розуміють сутність журналістської професії, не розуміють її душі. То яким тоді має бути «колесо» викладача-журналіста? Звичайно – збалансованим. І найголовніше, цей баланс не обов'язково має бути 50/50. Відсоткове співвідношення цього балансу має відчувати сам викладач, його студенти і вся журналістська система освіти загалом.

Тоді виникає питання, а в який спосіб навчати майбутніх журналістів? Ось вже третій рік ми, ті, хто навчає майбутніх журналістів, рекламістів та піарників, робимо це у форматі онлайн. Сьогоднішня ситуація та й студенти активно рухають нас до змін, а саме до засвоєння нових методик викладання у системі змішаного навчання. Попри це дуже часто доводиться чути нарікання викладачів про те, що їм дуже складно проводити лекції та семінари на платформі Zoom понад 4-6 годин. Скаржаться вони також на те, що студенти не активні, що ховаються за «чорними квадратиками» та й результативність навчання дуже низька. Звичайно, ситуація цілком зрозуміла. Просидіти біля комп'ютеру весь робочий день дуже складно! Та ще намагатися тримати увагу наших студентів «центеніалів», які опинилися у ситуації гіпернасичених та найшвидших інформаційних потоків. Що ж робити? Як організувати навчання, щоб не тільки передати студентам знання, але й сформувати у них стійку мотивацію до засвоєння так званих soft skills, щоб вони усвідомлювали сутність, а головне, місію майбутньої професії. Зрозуміло, що нотаціями, повчальними монологами, спробами переконати цих цілей до досягти. Особливо, коли знаєш специфіку та особливості молодого покоління screen-screen. Що тоді ми маємо робити? Які педагогічні методи зможуть зацікавити та активувати увагу майбутніх журналістів? Відповідь очевидна. Тільки за допомогою інтерактивних методів навчання. Зауважимо, що «інтерактивне навчання здійснюється за допомогою методів та прийомів. Інтерактивні методи навчання — це спосіб взаємодії усіх учасників навчально-виховного процесу, під час якого слухачі перестають грати пасивну роль і активно долучаються до роботи» [2].

Інтерактивні технології навчання роблять освітній процес більш цікавим та ефективним. Саме при такому типі навчання майбутні журналісти можуть проявити свої головні якості: творчість, креативність, евристичність, навички розслідування, логічного пошуку та інсайту. Зауважимо також, що згідно з навчальною пірамідою, яку 1980-х розробив Національний тренінговий центр (штат Меріленд, США), людина, яка навчається запам'ятовує із того, що чує, лише 5%, в той час як 90 % інформації фіксує, коли навчає інших.

Формат навчання при якому і викладач, і студент – творці освітнього середовища та партнери по спільному процесу здобуття знань, відкриття істини. Кафедра соціальних комунікацій Маріупольського державного університету у тісному співробітництві з Академією Української Преси розробили навчально-методичний посібник «Інтерактивні форми та методи викладання журналістських дисциплін», авторами якого є завідувач кафедри соціальних комунікацій МДУ, професор Тетяна Іванова та медіа-тренер Академії Української Преси Андрій

Юричко [4]. У нашому посібнику ми, автори, запропонували не тільки серію різноманітних ігор, прав, рефлексій та модераций, але й намагалися дослідити стан сучасної журналістської освіти. Показати, яким має бути сучасний журналіст, для того, щоб зберегти (відновити) довіру аудиторії. Разом з нашими колегами-викладачами журналістики українських вузів, ми у форматі вебінару, перевірили ефективність та доцільність запропонованих нами методик. Ще раз переконалися у ефективності впровадження, запропонованих нами вправ, вікторин на різних онлайн платформах. А найголовніше, ми переконалися в тому, що сьогодні не варто мучити студентів своєю балаканиною 6-8 годин поспіль, які б серйозні та ґрунтовні концепції ми б не хотіли передати.

Сучасний студент сьогодні прагне самостійно дійти до суті, сам зрозуміти причини та наслідки, примірити на себе «Чому?», «Як?», «Що з цим робити?» і «Що буде потім?». І що ж тоді, залишається нам, викладачам? Відпустити процес пізнання студентів на свободу. Надати поштовх для саморозвитку, інсайту, креативності. Не метушитися, перестати відчувати себе істиною у останній інстанції. Вміти споглядати, спостерігати та аналізувати разом зі своїми студентами, радіти та пишатися їх зростанню. Як я часто люблю говорити, викладач «має стати ледачим» та вміти організувати роботу своїх студентів. Звичайно усвідомлюючи, що за цією «лінню» криється системна методична робота, кропітка підготовка до занять, педагогічна майстерність і професіоналізм.

Література:

1. Електронний ресурс. - Режим доступу: [https://digitaleneuordnung.de/andreas-Dilts-Pyramide – Das Modell der logischen Ebenen als Werkzeug für deine digitale Transformation](https://digitaleneuordnung.de/andreas-Dilts-Pyramide-Das-Modell-der-logischen-Ebenen-als-Werkzeug-fur-deine-digitale-Transformation)
2. Інтерактивні методи навчання. Електронний ресурс. - Режим доступу: <https://opplatforma.com.ua/article/2316-interaktyvni-metody>
3. The Evolution of Media. Електронний ресурс. - Режим доступу: <https://open.lib.umn.edu/mediaandculture/chapter/1-3-the-evolution-of-media>
4. Іванова Т., Юричко А. Інтерактивні форми та методи у процесі викладання журналістських дисциплін : методичний посібник / Іванова Т., Юричко А. / за загал. ред. В. Іванова. — К. : Академія української преси, Центр вільної преси, 2022. — 208 с.